

รายงานการไปราชการ ประชุม สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ
และการปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ-สกุล นายภานุพงศ์ พินิกฤษ
- ๑.๒ ตำแหน่ง วิศวกรนิวเคลียร์ชำนาญการพิเศษ
- ๑.๓ สังกัด กองตรวจสอบความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- ๑.๔ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร

(ภาษาไทย) การฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์

(ภาษาอังกฤษ) Regional Training Course on Building Capacities for Nuclear Security

- เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน
- ประชุม / สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่าง

แหล่งเงินทุน International Atomic Energy Agency (IAEA)

สถานที่ (หน่วยงาน/ประเทศ) China Atomic Energy Authority / สาธารณรัฐประชาชนจีน
ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลาการรับทุน ๕ วัน

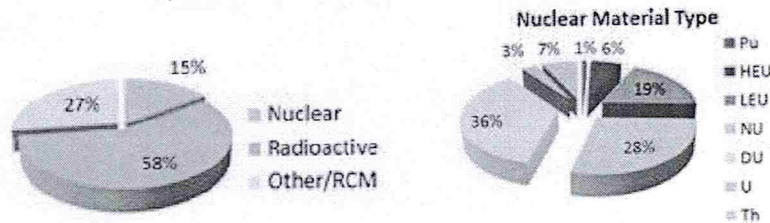
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย และการไปปฏิบัติงาน
ในองค์การระหว่างประเทศ (โปรดให้ข้อมูลในเชิงวิชาการ หากมีรายงานแยกต่างหาก)

๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์
- ๒. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เชี่ยวชาญ
- ๓. สร้างเครือข่ายสำหรับงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์

๒.๒ เนื้อหา (โดยย่อ)

ความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์เป็นส่วนสำคัญสำหรับการดำเนินงานในกิจกรรมทางนิวเคลียร์ ซึ่งการเสริมสร้างสมรรถนะ (Building Capacities) ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์มีหลักการดำเนินงานดังนี้ คือ การศึกษา (Education) การฝึกอบรม (Training) การฝึกปฏิบัติ (Exercises) สร้างความตระหนัก (Awareness) การบริหารจัดการกำลังคน (Workforce Management) การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) และการสร้างเครือข่ายความรู้ (Knowledge Network) โดยการฝึกอบรมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างสมรรถนะ อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญสำหรับความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์คือมิให้มีการนำวัสดุนิวเคลียร์ไปใช้ในด้านอื่นที่มีใช้ทางสันติ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่ามียุทธยาน้อย ๗๑๔ ครั้ง ที่พบว่าเหตุการณ์ผิดปกติ (Incidents) รวมถึงมีการสูญหายหรือถูกลักขโมยของวัสดุนิวเคลียร์ ในข้อมูลนี้มี ๑๖ ครั้ง ที่ได้รับการยืนยันว่ายูเรเนียมความเข้มข้นสูง (Highly Enriched Uranium) และ พลูโทเนียม (Plutonium) ถูกครอบครองโดยผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ (Unauthorized possession) จากภาพที่ ๑. แสดงสัดส่วนการใช้วัสดุนิวเคลียร์ทั่วโลกในปัจจุบัน

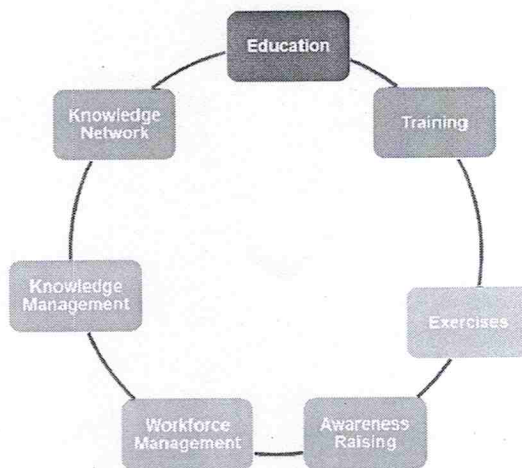
ภาพที่ ๑. แสดงภาพรวมการใช้วัสดุนิวเคลียร์ทั่วโลกในปัจจุบัน

ในการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ การเสริมสร้างสมรรถนะระดับชาติ (National Level Capacities) และการเสริมสร้างสมรรถนะระดับองค์กร (Organizational Level Capacities)

การเสริมสร้างสมรรถนะระดับชาติจะสามารถบรรลุผลสำเร็จด้วยองค์ประกอบ ๖ ประการดังนี้คือ ความรู้ทั่วไป (General Knowledge) ระบอบกฎหมาย (Legislation) การประสานงาน (Coordination) การปฏิสัมพันธ์กับนานาชาติ (International Cooperation) ความเป็นผู้นำ (Leadership) ภัยคุกคามและการประเมินความเสี่ยง (Threat and Risk Assessment) ปัจจัยต่างๆ ทั้งหมดเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้รัฐมีระบบและมาตรการเพื่อรองรับความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ของประเทศ

สำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะระดับองค์กรจะแตกต่างจากการเสริมสร้างสมรรถนะระดับชาติในบางประเด็นเนื่องจากระดับองค์กรจะเน้นที่รายละเอียดในการปฏิบัติในขณะที่ระดับชาติจะเน้นกรอบดำเนินการ และภาพรวมเป็นหลัก กล่าวคือ การเสริมสร้างสมรรถนะระดับองค์กรจะประกอบด้วยองค์ประกอบ ๘ ประการ คือ ความรู้ทั่วไป (General Knowledge) ระบอบกฎหมาย (Legislation) การควบคุมโดยการกำกับดูแล (Regulatory Control) ข้อมูลด้านความปลอดภัย (Information Security) การประสานงาน (Coordination) มาตรการทางเทคนิค (Technical Measures) การปฏิสัมพันธ์กับนานาชาติ (International Cooperation) ภัยคุกคามและการประเมินความเสี่ยง (Threat and Risk Assessment)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นถึงหลักการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ ๗ กระบวนการตามภาพที่ ๒.

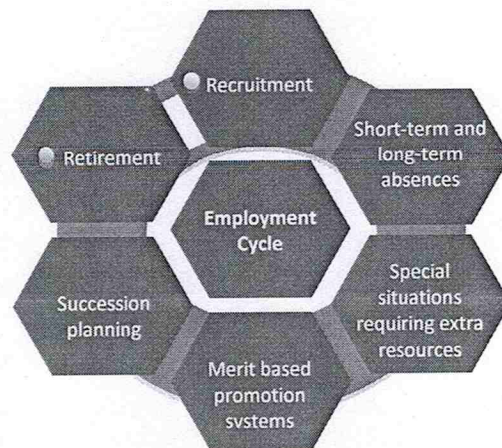
ภาพที่ ๒. หลักการเสริมสร้างสมรรถนะ

การศึกษา (Education) จะเป็นเรื่องของตัวบุคคลที่ได้รับการศึกษามาจากระบบการศึกษาโดยทั่วไป ทั้งจากภายในประเทศหรือภายนอกประเทศ เช่น มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันต่างๆ ซึ่งการศึกษานี้จะเป็น พื้นฐานสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์

การฝึกอบรม (Training) เป็นการเสริมสร้างสมรรถนะที่เฉพาะเจาะจงลงไป จำเป็นต้องใช้ความรู้ ทักษะและความชำนาญในระดับหนึ่ง ซึ่งการฝึกอบรมมีหลายรูปแบบ เช่น การฝึกทำงานจริง (On the Job Training) การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training) การฝึกภาคปฏิบัติ (Practical Training) เป็นต้น การฝึกปฏิบัติ (Exercises) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจากการจำลองสถานการณ์ ให้บุคลากรเกิดทักษะ ความชำนาญให้คุ้นเคยกับสถานการณ์ซึ่งอาจเกิดขึ้น

สร้างความตระหนัก (Awareness) มีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอยู่ ๓ ภาคส่วน คือผู้ปฏิบัติงาน (Operator Person) สาธารณะ (Public) และ ผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) โดยมีรัฐ (Government) เป็นศูนย์กลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

การบริหารจัดการกำลังคน (Workforce Management) เป็นการบริหารจัดการด้านบุคลากรตั้งแต่ เริ่มต้นปฏิบัติงาน (Recruitment) ไปจนถึงการเกษียณหรือหยุดการปฏิบัติหน้าที่ (Retirement) ซึ่งจะมีปัจจัย ต่างๆ ตามวัฏจักรในภาพที่ ๓.

ภาพที่ ๓. วัฏจักรการบริหารจัดการกำลังคน

การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) เป็นส่วนสำคัญทั้งในการรักษาและพัฒนา สมรรถนะขององค์กร สิ่งที่รัฐควรดำเนินการในส่วนขององค์ความรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ใน เบื้องต้นคือการทำฐานข้อมูลทั้งในส่วนขององค์กรและส่วนบุคคลซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาขั้นต่อไป

การสร้างเครือข่ายความรู้ (Knowledge Network) เป็นส่วนที่เสริมสร้างสมรรถนะในทางสากล เนื่องจากเป็นช่องทางในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันในระดับนานาชาติ ในที่นี้ หมายถึงทั้งในระดับรัฐต่อรัฐ และผ่านหน่วยงานกลาง เช่น IAEA มีศูนย์สำหรับดำเนินการด้านความมั่นคง ปลอดภัยทางนิวเคลียร์โดยเฉพาะ เช่น NSSCs (Nuclear Security Training and Support Centres) และ INSEN (International Nuclear Security Education Network) เป็นต้น

ทั้งนี้ในการฝึกอบรมได้มีการทำแบบฝึกหัดการดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ที่ได้กำหนดขึ้น (ประเทศสมมุติ) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับต่อตนเอง

ต่อตนเอง การฝึกอบรมทำให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ การสร้างเครือข่าย และแนวทางการดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ รวมทั้งได้ทราบแนวทางการดำเนินงานตามทบทวนการปฏิบัติงานปรมาณูระหว่างประเทศ

ต่อหน่วยงาน สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และมีภาระหน้าที่ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ของประเทศ ดังนั้นการเข้าร่วมฝึกอบรมในครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างสูงในด้านการเตรียมการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์นิวเคลียร์ของประเทศในอนาคต

อื่น ๆ (ระบุ)

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/ อุปสรรค

ไม่มีปัญหา เนื่องจาก การอบรมได้แจ้งเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษในการอบรม

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์เป็นสิ่งสำคัญและควรมีการดำเนินงานอย่างจริงจังสำหรับแต่ละประเทศ (รัฐ) เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากกระทบด้านความมั่นคงภายในประเทศแล้วอาจยังส่งผลกระทบในวงกว้างระดับนานาชาติได้ ซึ่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ให้บรรลุผลสำเร็จนั้นจะมีปัจจัยหลักอยู่ ๓ ประการ คือ ทรัพยากร (Resources) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructures) และ ความรู้ความชำนาญ (Knowledge and Skill) ที่สำคัญคือต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบแบบแผน เพื่อขับเคลื่อนให้ความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ของประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืนต่อไป

(ลงชื่อ).....
(.....)
วันที่ ๒๒ ก.ย. ๖๖

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

แผนงานการนำความรู้จากการประชุม/อบรม ไปใช้ประโยชน์

โดย ภาณุพงศ์ พินกฤษ

หน่วยงาน กองตรวจสอบความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ชื่อเรื่อง/หลักสูตร

(ภาษาไทย) การฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์

(ภาษาอังกฤษ) Regional Training Course on Building Capacities for Nuclear Security

สถานที่ (หน่วยงาน/ประเทศ) China Atomic Energy Authority / สาธารณรัฐประชาชนจีน

องค์ความรู้ที่นำมาใช้

๑. การเสริมสร้างสมรรถนะด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์
๒. วิศวกรรมนิวเคลียร์

แผนการใช้ประโยชน์

หัวข้อการนำความรู้ไปใช้	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณที่คาดว่าจะใช้	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผลลัพธ์/ผลสำเร็จของงาน
มาตรการทางเทคนิคด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์	ปส. และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	๒ ปี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีการดำเนินการด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์อย่างถูกต้องครบถ้วน เป็นไปตามกฎระเบียบ

ลงชื่อ.....

(นายภาณุพงศ์ พินกฤษ)

วันที่.....๒๒ ก.ย. ๒๐.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บังคับบัญชา